

Nous jaciments laborals per a diplomats: anàlisi dels convenis de cooperació educativa de la Facultat de Biblioteconomia i Documentació (UB), 1998-2002

**Maite COMALAT NAVARRA, Constança ESPELT BUSQUETS,
Anna RUBIÓ RODON**

RESUM: *A partir de les ofertes de col·laboració d'empreses privades amb finalitat de lucre rebudes a la Facultat de Biblioteconomia i Documentació de la Universitat de Barcelona entre setembre de 1998 juny de 2002, es presenten i analitzen els resultats pel que fa a tres aspectes que s'han cregut especialment destacables: el sector d'activitat de les empreses, les tasques per a les quals se sol·liciten els estudiants i, en darrer lloc, els coneixements i actituds que se'ls requereix. La informació recollida permet fer algunes propostes d'actuació i definir línies de treball tant pel que fa a la formació acadèmica dels alumnes com a la seva orientació professional.*

1. INTRODUCCIÓ

La Facultat de Biblioteconomia i Documentació de la Universitat de Barcelona des de fa més de deu anys manté un servei a través del qual centenars d'empreses i institucions han sol·licitat la col·laboració d'estudiants en pràctiques per a portar a terme tasques específiques i dirigides. Aquesta col·laboració es formalitza en convenis d'una durada màxima de cinc-cents hores per alumne i curs, i les ofertes de les empreses es fan públiques a través d'un servei d'anuncis que s'actualitza periòdicament i que els alumnes consulten

Maite Comalat, comalat@fbd.ub.es

Constança Espelt, espelt@fbd.ib.es

Anna Rubió, rubio@fbd.us.es

Facultat de Biblioteconomia i Documentació de la Universitat de Barcelona

Article rebut el novembre de 2002. Basat en el pòster presentat per les autores a les 8es Jornades Catalanes de Documentació (l'Hospitalet de Llobregat, 2001), ampliant-ne i actualitzant-ne les dades.

de manera habitual. El treball que hem desenvolupat pretén analitzar quins tipus d'empreses utilitzen aquest servei i quins són els coneixements, aptituds i actituds que valoren en les seves demandes. L'estudi, del qual es van presentar els primers resultats en un pòster a les 8es Jornades Catalanes de Documentació, parteix de la documentació que l'empresa o institució fa arribar a la Facultat per tal d'iniciar el procés de difusió de l'oferta, i s'ha completat amb la informació recollida durant el curs 2001-2002, que no es va poder incloure entre les dades publicades al pòster.

Des de l'inici aquest servei ha tingut una gran acollida, tant per part de les empreses i les institucions que el requereixen com per part dels alumnes, tot i que es poden observar alguns inconvenients que han estat àmpliament debatuts al si de la Facultat mateixa i a les trobades que periòdicament es fan amb els centres que participen en convenis de cooperació educativa i amb els centres que col·laboren en l'acollida d'alumnes en pràctiques obligatòries. En molts casos –la majoria, podem dir– l'oferta que es presenta permet que l'alumnat posi en pràctica els coneixements adquirits al llarg de la formació acadèmica, mitjançant la realització de tasques molt diverses sota la tutoria del responsable de la biblioteca o centre de documentació de l'empresa o institució. En d'altres, però, les tutories han pogut constatar que la responsabilitat demanada als alumnes no es correspon ni amb la seva formació ni amb les condicions que s'estableixen en el conveni. De la mateixa manera es pot observar, a partir de l'anàlisi de les ofertes que s'han presentat al llarg dels anys, que algunes empreses utilitzen aquest servei com un mitjà de cobrir, amb costos més baixos, un lloc de treball que hauria d'ocupar un diplomad. En aquests casos es pot observar que les empreses sol·liciten el mateix tipus de col·laboració de forma continuada –cosa que es pot constatar en la recurrència de les mateixes tasques per al nombre màxim d'hores autoritzat durant un curs acadèmic– i que, algunes vegades, no donen a l'alumne tot el suport i ajuda que seria necessari o aconsellable. Tot i que els alumnes canvien, ja que la normativa no permet a un alumne mantenir més de dos convenis amb la mateixa institució, la feina assumida pels estudiants és, massa sovint, essencial per al funcionament del servei i suposa una fórmula de contractació encoberta.

A més, des d'una perspectiva docent sorgeix un conflicte entre els convenis i les pràctiques contemplades en els plans d'estudis dels ensenyaments. Aquestes pràctiques tenen l'objectiu docent d'integrar els coneixements adquirits en les diverses assignatures i contrastar-los amb un context real, i a la Facultat sempre han estat considerades un element imprescindible per a la qualitat de la formació. L'organització d'aquest tipus de pràctiques requereix

reix molt d'esforç per la seva complexitat, per la necessària coordinació amb els centres a l'hora d'acordar el programa, i també pel treball d'equip dels professors que pretén assegurar una acció docent del tutor que forci l'alumne a reflexionar sobre la seva experiència. En els convenis la intervenció de la Facultat i la funció del tutor tenen tot un altre caire i, de moment, s'ha aconseguit que tant els centres com els estudiants estableixin una clara diferenciació entre les assignatures de pràctiques i les altres opcions de col·laboració entre universitat i empresa. Malgrat tot, és evident que caldria avançar cap a un model d'organització que permeti aprofitar al màxim la informació que proporciona aquesta relació, evitar els abusos que hem mencionat anteriorment i advertir els casos en què caldria trobar una altra fórmula de col·laboració que contempli l'elaboració d'un projecte marc, el qual en cap cas es pot deixar exclusivament en mans d'un estudiant.

Per tal de facilitar el contacte amb les empreses, la Facultat ofereix també un servei per a diplomats recents, adreçat a la difusió d'ofertes de treball entre els estudiants que ja han acabat els estudis de primer o segon cicle. D'aquesta manera es promou que els titulats, dotats dels coneixements i habilitats que els estudis garanteixen, s'incorporin al mercat laboral per mitjà de modalitats de contractació en condicions econòmiques més favorables per a les empreses.

2. OBJECTIUS

L'estudi que presentem pretén conèixer els tipus d'empreses privades amb finalitat de lucre més interessants per a la promoció laboral dels diplomats, identificant el sector d'activitat al qual pertanyen i les característiques bàsiques dels seus serveis d'informació i dels productes que desenvolupen. Això ens permet detectar els coneixements, habilitats i actituds més valorats, i els diversos "perfils-tipus" de professional que les empreses requereixen.

Tot i que els convenis amb institucions sense finalitat de lucre, com ara associacions, fundacions, col·legis professionals i altres, representen un nombre molt elevat de la demanda total, s'ha fet la restricció a les empreses amb finalitat de lucre pel fet que constitueixen un àmbit laboral emergent. Els convenis de l'any 2001-2002 amb aquest tipus d'institucions suposen un 30% del total de l'oferta de convenis, una dada que potser permet deduir que el panorama de la contractació laboral dels alumnes ja titulats segueix la mateixa tendència.¹

1. El percentatge de professionals que treballa en empreses del sector privat era del 3,86% en l'anàlisi de les promocions de 1988 a 1992. Constança Espelt; Amadeu Pons, "Dades sobre la incorporació

La importància que han adquirit els convenis en els darrers anys ha permès als alumnes establir una xarxa de contactes en sectors d'ocupació potencials i emergents, raó per la qual el servei de convenis de cooperació educativa és valorat molt positivament com a sistema d'inserció i orientació professional. Per altra banda, la Facultat obté un coneixement de primera mà de les necessitats i les tendències de l'entorn professional i laboral, informació que és de gran utilitat en la planificació global del pla d'estudis i especialment en l'anàlisi de la seva adequació a la formació de perfils professionals específics. Els convenis de pràctiques són una bona font d'informació sobre perfils laborals en el nostre sector, ja que bona part de l'oferta laboral sota contractació no s'articula per la via d'anuncis en premsa ni en borses de treball, sinó a través de contactes personals. Un cop obtinguda aquesta informació, un camp concret d'aplicació serà la programació de noves assignatures optatives, així com el desenvolupament d'una acció tutorial que orienti els alumnes en l'ampliació de coneixements en àrees relacionades, o en l'adquisició d'habilitats imprescindibles per a la tasca professional. Cal tenir en compte que l'organització actual dels estudis permet que l'alumnat dissenyi una part important del seu currículum a partir dels crèdits optatius i de lliure elecció (33 i 18, respectivament, dels 186 de la Diplomatura, i 36 i 12 dels 120 crèdits que configuren la Llicenciatura), la qual cosa li permet triar entre assignatures i activitats reconegudes per tal d'anar especialitzant-se en determinades àrees. És imprescindible, doncs, que la Facultat conegui quines habilitats i actituds demana el mercat laboral per tal de potenciar-les i incentivar-les a través de recomanacions als alumnes o d'una oferta concreta d'assignatures.

3. ELS CONVENIS DE COOPERACIÓ EDUCATIVA I LES PRÀCTIQUES CURRICULARS A LA FBiD

La legislació espanyola (RD 1497/1987, actualitzat pel RD 1267/1994) preveu la possibilitat que les empreses i institucions disposin d'alumnes universitaris per a la realització d'un període de pràctiques. Amb aquesta activitat l'estudiant complementa la formació teòrica que rep a la Universitat i comença la integració laboral en un entorn real. La relació entre l'estudiant i l'empresa és estrictament acadèmica; l'assegurança escolar cobreix els accidents que l'estudiant pugui tenir durant les pràctiques.

laboral de les darreres promocions de diplomats de l'Escola Jordi Rubió i Balaguer", *Item*, núm. 13 (1993), p. 95-103.

Hi ha tres modalitats establertes per a aquestes etapes, que detallem tot seguit, tot i que, pels objectius definits a l'estudi, només s'han analitzat les dues primeres.

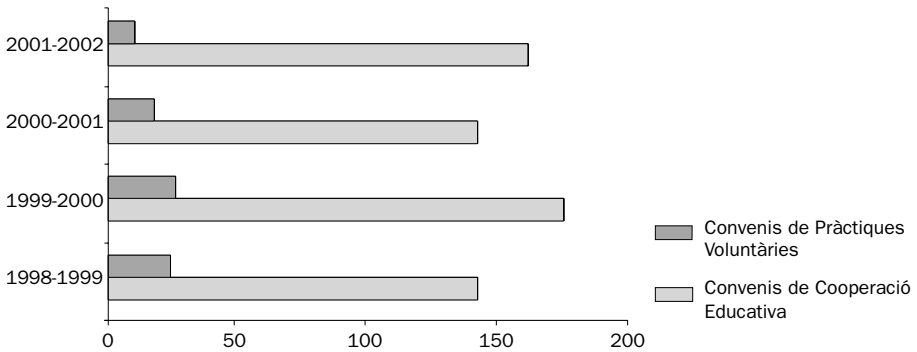
3.1 Convenis de pràctiques

Hi ha dues modalitats de convenis de pràctiques no vinculades al pla d'estudis d'un ensenyament: els convenis de cooperació educativa i els convenis de pràctiques voluntàries. Els estudiants que s'acullen als convenis de cooperació educativa normalment reben una remuneració econòmica a càrrec de l'empresa o institució en concepte d'ajuda a l'estudi i, en el cas dels estudiants de la diplomatura, han d'haver superat el 50% dels crèdits. Els estudiants de la llicenciatura en Documentació poden subscriure aquests convenis des de l'inici d'aquests estudis. El màxim d'hores que es pot realitzar és de cinc-cents dins d'un curs escolar. L'estada en pràctiques es formalitza mitjançant els convenis de cooperació educativa, regulats pel RD 1.497/1981 (amb una modificació posterior del RD 1.845/1994).

En el segon cas, les pràctiques voluntàries es poden reconèixer com a crèdits de lliure elecció en funció de les tasques que el centre sol·licita de l'estudiant. Els estudiants han d'haver superat el 20% dels crèdits de la carrera —excepte els estudiants de la llicenciatura, que poden subscriure convenis des de l'inici d'aquests estudis—, no reben compensació econòmica, i poden realitzar un període de fins a cinc-cents hores dins d'un curs escolar, sempre i quan l'alumne no realitzi les pràctiques obligatòries durant aquell curs. Recauen en la Facultat l'acceptació d'un centre per a aquesta modalitat i l'assignació de crèdits.

Durant els cursos 1998-1999 a 2001-2002 el nombre d'empreses i institucions que s'han acollit a aquestes dues modalitats de conveni ha estat molt ampli, la qual cosa fa pensar en l'oportunitat del servei i en la necessitat de mantenir-lo i, en la mesura del que sigui possible, millorar-lo. En el gràfic següent es pot veure el nombre de convenis de cooperació educativa i de pràctiques voluntàries que s'han signat al llarg d'aquests anys a la Facultat.

Convenis signats amb alumnes 1998-2002

3.2. Assignatures de pràctiques

En el pla d'estudis de la diplomatura en Biblioteconomia i Documentació i en el de la llicenciatura en Documentació es programen assignatures de pràctiques, que es realitzen en biblioteques, arxius i altres unitats d'informació. Aquestes pràctiques, donat el seu caire fonamentalment acadèmic i la tutoria que impliquen per part de la Facultat i del mateix centre, no s'han tingut en compte en el moment de fer l'aplec i l'anàlisi de les dades. De tota manera, la informació sobre aquests punts es pot trobar al lloc web de la Facultat (www.ub.es/biblio) dins l'apartat "La Facultat: pràctiques en empreses i institucions". En aquesta modalitat, les entitats que volen rebre alumnes han de comptar amb un professional de la documentació a temps complet i han d'oferir als estudiants un programa de pràctiques, acordat conjuntament amb l'equip de professors de pràctiques de la Facultat, que permeti complir els objectius de l'assignatura. En el cas de la diplomatura, la durada de l'assignatura *Practicum* és de 210 hores (4 hores diàries durant deu setmanes i mitja), i es programa en tots dos semestres: d'octubre a desembre i de març a maig. En el cas de la llicenciatura, l'assignatura Pràctiques és optativa. Aquest tipus de pràctiques no és remunerat.

Els centres que han de rebre un alumne en pràctiques signen un conveni de pràctiques curriculars. Des del web pot consultar-se la llista de centres que la Facultat ofereix per a la realització de les pràctiques curriculars obligatòries.

3.3 Normativa

Les institucions i la Facultat signen un document (“conveni de cooperació educativa”, quan l’alumne percep remuneració econòmica, i “conveni de pràctiques curriculars” en els altres dos casos) on queda explícit que no es contreu cap relació laboral entre l’estudiant i l’empresa o institució.

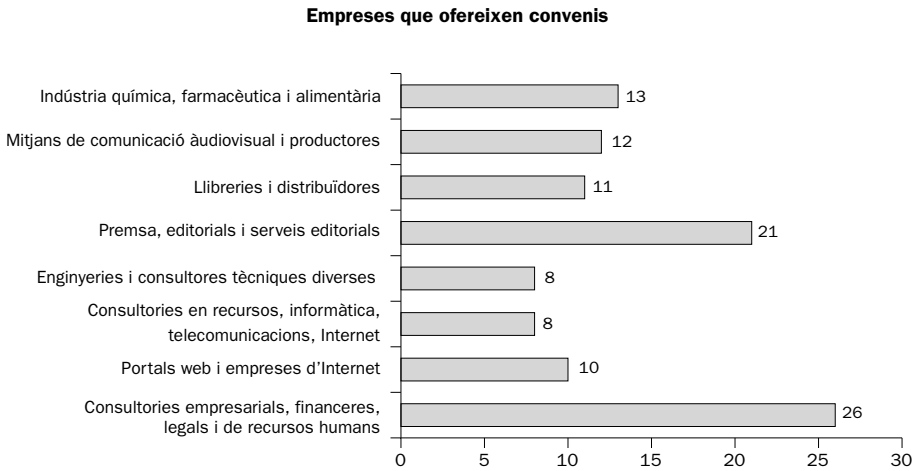
L’empresa o institució haurà de designar una persona com a tutora de les pràctiques de l’estudiant, que vetlli per la seva formació. La Facultat també designarà un professor tutor per a atendre els possibles dubtes i problemes de l’estudiant. Així mateix, en finalitzar les pràctiques voluntàries el tutor de l’empresa o institució haurà d’enviar a la Facultat el full d’avaluació emplenat i haurà de lliurar a l’estudiant una acreditació de les pràctiques, amb especificació del període i la durada en hores. En el cas de les assignatures de pràctiques, les relacions entre els tutors de la Facultat i el de l’empresa o institució vénen determinades per la dinàmica de l’assignatura. Un estudiant pot dur a terme fins a cinc-centes hores de pràctiques curriculars per curs acadèmic, més cinc-centes hores de convenis de cooperació educativa. A efectes d’aquestes activitats pràctiques, el curs acadèmic comença el 15 de setembre i acaba el 14 de setembre de l’any següent.

4. METODOLOGIA

Tal com s’ha comentat en els objectius, l’estudi es limita a l’anàlisi de les ofertes procedents d’empreses amb finalitat de lucre. Per tal d’identificar els canvis que poden comportar en el perfils professionals els sectors d’activitat nous o que han rebut un fort impuls en els darrers anys, s’han exclòs de la mostra les ofertes d’institucions privades de sectors ben definits i coneguts en la nostra tradició professional, com ara biblioteques i centres de documentació pertanyents a centres d’educació superior i hospitals.

El gràfic següent mostra les cent nou empreses seleccionades, agrupades en funció del sector al qual pertanyen i de les activitats que realitzen.

Com es pot observar, es tracta de sectors en els quals l’ús intensiu de la informació és un element central de l’empresa, i s’hi poden identificar dos grans grups: les indústries de “continguts” editorials i les empreses que realitzen consultories i assessories i que són contractades per altres empreses. Pel que fa al sector industrial, la demanda continua concentrant-se en empreses químiques i farmacèutiques, amb la incorporació de les alimentàries, mentre que és significativa l’absència d’altres indústries ben actives en el nostre país. Així mateix,

destaca la demanda de sectors tradicionals com ara les llibreries, les editorials i la premsa, al costat de l'aparició de les empreses vinculades a Internet.

S'han analitzat totes les ofertes enviades per aquestes institucions, independentment de si han estat cobertes amb alumnes de la Facultat. El nombre d'ofertes és de 236, una xifra que suposa prop d'un 40% del total d'ofertes de conveni rebudes durant el període de setembre de 1998 a juny del 2002.

Per a l'elaboració de l'estudi, s'han buidat els anuncis que l'empresa envia per a difondre l'oferta i els formularis que la Facultat proporciona als centres interessats a subscriure convenis, on figura un apartat per a l'especificació de les tasques que haurà de realitzar l'estudiant. S'ha acudit als anuncis per a completar aquesta informació sobre les tasques i, especialment, per a recollir dades sobre els requisits que les empreses valoren en els estudiants.

5. RESULTATS

A continuació presentem les dades que hem obtingut, agrupades en tasques i en requisits, els quals, al seu torn, s'han subdividit en requisits referents a coneixements i habilitats i els referits a actituds i aptituds. La primera columna indica el nombre d'ofertes on apareix la tasca o requisit, i la segona el percentatge sobre el total d'ofertes. Cal tenir en compte que en una única oferta l'empresa sol·licita que l'estudiant dugui a terme més d'una tasca, mentre que, pel que fa als requisits, i sobretot als requisits d'actitud, disposem de menys informació.

5.1. Tasques a desenvolupar

Tasques	Ofertes	%
Catalogació de documents i recursos d'informació externa (en paper i electrònics)	55	23,30
Elaboració i gestió de bases de dades	44	18,64
Gestió, documentació i classificació de l'arxiu d'imatges	31	13,13
Cerca d'informació electrònica i selecció de recursos (Internet i bases de dades)	27	11,44
Manteniment web/intranet de l'empresa i elaboració pàgines web	20	8,47
Atenció de consultes d'informació	19	8,05
Elaboració de productes informatius (butlletins de sumaris, dossiers de premsa, DSI...)	17	7,20
Gestió dels processos tècnics	17	7,20
Arxiu i tractament de documentació interna	16	6,77
Gestió i manteniment del servei	15	6,35
Adquisicions i obtenció de documents (fora de línia)	11	4,66
Control de publicacions periòdiques	8	3,38
Digitalització i gestió electrònica de documents	6	2,54

L'anàlisi de les ofertes permet distingir, sovint, dues orientacions diferents a l'hora de sol·licitar un becari. Quan la col·laboració del becari suposa un reforçament per a l'equip de treball del centre, les tasques mencionades són les que es vinculen al funcionament habitual de la unitat d'informació, com la catalogació, l'atenció de consultes d'informació, el control de publicacions periòdiques, l'elaboració de butlletins de sumaris i dossiers de premsa i diverses tasques de gestió. En canvi, en altres ofertes la incorporació del becari va associada a l'inici d'un projecte o a la necessitat d'oferir un nou servei, ja sigui crear una base de dades, catalogar o digitalitzar un fons, organitzar l'arxiu d'imatges, elaborar el lloc web o una selecció de recursos electrònics. Mentre en el primer cas la integració de l'estudiant en la dinàmica de treball serà l'element essencial per al seu aprenentatge, en el segon aquest dependrà en gran mesura dels coneixements que tingui l'estudiant, així com de la seva capacitat d'iniciativa.

Tot i que la tasca més sol·licitada, la catalogació, respon al perfil més tradicional del professional dedicat al processament de documents, el perfil tec-

nològic es veu àmpliament reflectit en un conjunt de tasques que suposa un 45% del total de tasques sol·licitades.

Pel que fa a l'adequació de l'oferta formativa de la Facultat a les demandes de les empreses, destaquem dues actuacions que caldria emprendre. La primera consisteix a reforçar els continguts de diverses assignatures amb la resolució de supòsits pràctics de creació de bases de dades en entorns amb un baix nivell de normalització documental i amb una tradició de disseny a mida, per tal de millorar la preparació dels estudiants per a actuar en aquest entorn. La segona fa referència al tractament de la imatge, un dels coneixements tècnics que també figuren entre els requisits demanats, i es pot concretar en l'ampliació de l'oferta optativa vinculada tant a l'anàlisi documental de les imatges com a la seva gestió integral. En canvi, no veiem necessària cap altra actuació en la línia de reforçar la formació específica d'un perfil tecnològic, perquè actualment, tant als estudis de Diplomatura com als de Llicenciatura, són moltes les assignatures que inclouen continguts de tecnologies de la informació o que les utilitzen com a mitjà d'aprenentatge.

5.2. Requisits dels alumnes

Com es pot observar en les dades de les dues taules, són poques les empreses que inclouen informació sobre els requisits en els anuncis destinats a la difusió de l'oferta entre els estudiants. Cal deduir que és en el procés de selecció quan l'empresa s'assegura, a partir de l'entrevista i/o la valoració de l'expedient de l'estudiant, que aquest reuneix unes condicions que li han de permetre desenvolupar unes tasques determinades.

Els dos únics requisits que apareixen de forma recurrent, els coneixements d'anglès i les habilitats en l'ús d'aplicacions ofimàtiques i Internet, són comuns a la majoria d'ofertes laborals d'àmbits molt diferents. Cal destacar, però, que la importància del coneixement de llengües es manifesta amb la menció d'altres idiomes, i per altra banda, que el sol fet que apareguin a la llista de coneixements tan bàsics com el català i la redacció demostra una manca de confiança en les habilitats lingüístiques dels estudiants universitaris actuals.

Pel que fa als coneixements pròpiament tècnics, se'n mencionen alguns de clarament vinculats a les tasques que haurà de realitzar l'estudiant, ja formin part del nucli dels estudis, com la gestió de bases de dades, la catalogació i la indexació, ja siguin de caràcter més específic, com la creació de pàgines web i el tractament d'imatges. El fet que aparegui com a coneixement

Coneixements i habilitats	Ofertes	%
Ofimàtica i Internet	32	13,55
Anglès	24	10,16
Gestió de bases de dades	9	3,81
Catalogació, indexació i resum	6	2,5
Altres idiomes (italià, alemany...)	5	2,11
Creació de pàgines web	4	1,69
Català	3	1,27
Fonts d'informació especialitzades (legislació, ciència...)	3	1,27
Altres: bona redacció, tècniques de comunicació...	3	1,27
Tractament de la imatge	3	1,27

Actituds i aptituds	Ofertes	%
Capacitat per a treballar en equip	11	4,66
Interès per camps específics d'activitat	9	3,81
Organització i planificació de treball	8	3,38
Iniciativa	8	3,38
Ganes d'aprendre	5	2,11
Responsabilitat	5	2,11
Activitat, dinamisme	5	2,11
Flexibilitat	5	2,11
Capacitat analítica	2	0,84
Altres: voluntat de servei, amabilitat, bona presència...	2	0,84
Capacitat de decisió	1	0,42

necessari el de les fonts d'informació especialitzades i es demani una actitud interessada en camps específics d'activitat –requisits obvis tractant-se d'indústries de “continguts” o d'indústries vinculades a sectors concrets– pot portar a fer, obligaria a fer, un replantejament de l'itinerari formatiu del bibliotecari temàtic. En la configuració actual dels estudis, aquesta és una orientació professional a la qual poden optar tant els estudiants de segon cicle procedents d'altres estudis com els estudiants de Diplomatura, ja que, tot i les mancances de la base de coneixements d'aquests darrers, el nivell de complexitat i les dimensions de la secció de documentació a la majoria d'empreses fan pensar en llocs de treball per a diplomats.

Per bé que les dades que hem recollit sobre les actituds són molt escasses, es confirma la importància de la capacitat de treballar en equip, la qual cosa ens porta a pensar en la conveniència de potenciar-la a través d'activitats pràctiques des de les assignatures.

6. CONCLUSIONS

Les dades de què disposem ara per ara ens permeten constatar que les ofertes d'empreses i institucions esdevenen una font d'informació imprescindible per a advertir les tendències del mercat laboral i, en conseqüència, per a adequar el currículum acadèmic dels nostres diplomats i llicenciats als requeriments d'aquest mercat. Alhora podem afirmar, també, que la modalitat dels convenis esdevé una eina molt útil per als nostres alumnes en tant que els ofereix un marc per a posar en pràctica els coneixements adquirits durant els estudis, els permet adquirir noves habilitats, els ajuda a descobrir camins professionals que de vegades la rigidesa dels plans d'estudis impedeix entreveure, i els obre les portes a una futura integració laboral (o si més no els posa en contacte amb un context de treball molt més real que el de l'aula/laboratori). És per això que estem convençudes de la necessitat de difondre encara més entre els nostres estudiants l'interès per aquesta mena d'activitats i de trobar els mecanismes per a planificar amb major eficàcia tant l'elecció de centres com les tasques a realitzar-hi.

Per tal d'aconseguir un volum més gran d'informació, caldria obtenir una millor definició de l'estada de pràctiques pel que fa a les tasques que haurà de realitzar l'estudiant i a les condicions en què aquestes es realitzaran, així com pel que fa als requisits que l'empresa considera necessaris. S'ha començat a treballar ja en aquesta línia i s'han endegat dues actuacions adreçades a dos dels agents implicats en el procés: alumnes i empreses o institucions. Tots els alumnes que en els darrers dos anys han participat en algun conveni de pràctiques voluntàries o remunerades han rebut un qüestionari, el buidatge del qual permetrà obtenir una valoració de la seva experiència. El qüestionari adreçat a les empreses està centrat en els requeriments d'actituds i d'aptituds i se'ls ha demanat que, a partir d'una llista tancada, triïn d'una banda les aptituds i actituds que creuen necessàries en els futurs professionals i, de l'altra, aquelles que troben a faltar en els alumnes.²

2. L'elaboració d'aquest qüestionari s'ha basat en un estudi sobre les actituds i aptituds dels professionals en el segle XXI: Anne Goulding; Beth Bromham; Stuart Hannabuss; Duncan Cramer, *Likely*

L'anàlisi de les dades que ens proporcionen els formularis i els anuncis fets arribar per les empreses ens permet proposar línies d'actuació tant pel que fa a la motivació dels estudiants i a la definició del seu espai professional com pel que fa a la progressiva adequació dels itineraris curriculars a les exigències del mercat laboral.

En referència al primer aspecte, el creixement continu de les ofertes vinculades al sector privat hauria de ser tingut en consideració en l'actitud de cerca de feina dels diplomats i llicenciats, sovint condicionada per una tradició que es vincula a l'administració. A més, el fet que la demanda del sector industrial es concentri pràcticament en àmbits ben delimitats com el de les indústries químiques, farmacèutiques i alimentàries fa pensar en la necessitat de trobar vies d'acostament a altres sectors industrials que, ara per ara, no han vist la necessitat de comptar a les seves empreses amb la col·laboració de professionals de la documentació.

Pel que fa a la revisió i adaptació dels itineraris, el debat dins els consells d'estudis de cadascun dels ensenyaments i dels grups de treball de professors³ ha d'afavorir la reflexió que permeti modificar els continguts de les assignatures i la metodologia docent utilitzada, així com programar noves assignatures optatives que facin possible adaptar la formació a les demandes de l'entorn laboral. En un sentit més general, cal analitzar la incidència que té avui la convivència de titulats de primer i segon cicle en el mercat laboral, i fer noves propostes d'itineraris d'acord amb perfils específics, tant a la Diplomatura com a la Llicenciatura. Esperem que el resultat d'aquest estudi, i el de les actuacions que hem comentat més amunt, ens donaran eines per a continuar endegant iniciatives.

Una vegada més es demostra la necessitat que la Facultat, com tota la Universitat, mantingui un contacte continu amb els professionals per tal de complir una de les funcions que la societat li encomana, la de formar els estudiants perquè puguin desenvolupar les tasques pròpies del seu perfil tot adaptant-se a les característiques d'un entorn canviant.

to succeed: attitudes and aptitudes for an effective information profession in the 21st century. (Wetherby: Library and Information Commission, 1999).

3. Els grups de treball són uns òrgans formats per aquell professorat que imparteix una mateixa matèria, i tenen per objectiu coordinar totes les qüestions relatives a la programació docent (continguts, metodologia, avaluació, etc. de les assignatures de la seva matèria).